

Sotien jälkeen on eri yhteyksissä arvioitu, että karjalaiset olivat ainoa heimo, joka kesti siirtolaisuuden hyvin. Sen mahdollisti karjalainen mentaliteetti, oli vuosisatojen ajan totuttu muuttamaan asuinpaikkaa, oli totuttu Ruotsinvallanaikaisten sotien ja hävitysretkien jälkeen rakentamaan taas kaikki alusta, sekä oli myös totuttu tulemaan toimeen pienviljelijöinä.

5.5.1945 vahvistettu maanhankintalaki mahdollisti siirtokarjalaisille maatilojen hankkimisen. Tämä motivoi jälleen karjalaiset kovaan yrittämiseen, rakennettiin ja raivattiin ennennäkemättömällä vauhdilla. Voidaan kysyä, minkä muun heimon ihmiset olisivat rakentaneet 10 vuoden sisällä sen määrän rakennuksia, jotkut jopa kolmeen kertaan, oltuaan vielä puolet tuosta ajasta sodassa, tai siirtolaisina ilman maata?? (kolmeen kertaan rakensivat jotkut siirtokarjalaiset siten, että he olivat saaneet uudisrakennuksensa valmiiksi juuri ennen talvisodan syttymistä 1939, mikäli rakennukset olivat talvisodassa tuhoutuneet, ne rakennettiin jatkosodan aikana uudestaan joissakin tapauksissa. Jatkosodan jälkeen rakennettiin vielä uusilla asuinpaikoilla).

Karjalaisuus ja karjalankieli on kehittynyt ja säilynyt äitien ansiosta, sillä sinne muuttaneessa väestössä oli paljon miehiä, jotka avioituivat karjalaisien naisten kanssa ja karjalaisuivat vaimojensa ja lastensa kautta.

Karjalankielestä kehittyneen kaakkoismurteen hyviä näytteitä, oikeine äänenpainoineen on vielä kuultavissa Edvin Laikeen ohjaamassa elokuvassa Tuntematon Sotilas, jossa Rokan Anttia näyttävä Reino Tolvanen "haastaa" oikeilla äänensävyillä ja painotuksilla. Myöhemmistä murretalenteista ovat sävyt ja painotukset yleensä jo hävinneet.

Karjalan kielen murrealueet

Suomessakin Raja-Karjalan alkuperäinen ortodoksiväestö puhui karjalan kieltä: Salmisissa aunukselaismurretta, Suojärvellä, Korpiselällä, Ilomantsin koillisosissa ja Suistamalla karjalaa, tarkemmin varsinaiskarjalan eteläkarjalaismurteita, ja Impilahdella aunukselaisväritteistä karjalaa. Toki nämä evakot ja osa heidän jälkeläi-

sistään taitaa yhä karjalan kielen. Evakoiden joukossa oli siis myös karjalan kielen puhujia.

Toisen pienen ortodoksisen karjalaisaarekkeen muodostavat Suomussalmen Kuivajärven ja Hietajärven pikkukylien sekä aikaisemmin myös Kuhmon Rimmin kylän asukkaat. Heidän kielensä kuuluu taas varsinaiskarjalan vianalaismurteisiin.

Karjala
25.7.2002

Raija Koponen
Karjalan kielen sanakirjan
päätoimittaja
Helsinki

Menetetylle Karjalalle

Oi, kuunnelkaa,
tuot uuli vaierrusta
taas meille mailta
kauniin Karjalan.
Sieltä isäin, äitein henget
haastaa hautain yöstä:
Oi, Suomen kansa, muista Karjalaa!

Oi, kuunnelkaa, kun
järvet, metsät, pellot
valittaa alla vieraan valtiaan.
Ne kansaa karjalaista
yhä luokseen kaipaa;
Oi, Suomen kansa, muista Karjalaa!

Oi, kuunnelkaa,
kun historian saatto taas johtaa mielet
päiviin menneisiin.
Niin silloin Karjalasta
taasen kaikuu meille:
Oi, Suomen kansa, muista Karjalaa!

Oi, katsokaa,
kun kansat kaikkialla
kaipaavat maille esi-isien,
niin miksi karjalainen heimo
ei myös saisi, palata
jälleen synnyinseuduilleen:
Oi, Suomen kansa, muista Karjalaa!

Kaleva Saloranta
Padasjoki

Karjala lehti 4.1.2001

Karjalan nimi

Karjala on esiintynyt jo 600-luvun saagoissa, kertomuksessa retkestä Kirjalabotn'iin, eli Karjalanpohjaan. Samoissa lähteissä mainitaan 800-luvulla Kirjalaland, Kiriale, Kuriale, jotka ovat tulkittavissa Karjalaksi. Venäläislähteissä Karjala esiintyy ensimmäisen kerran 1143 Koreliana. Karjalaisten tiedetään tehneen ryöstö- ja verotusretken Pohjois-Norjaan jo ennen 900-lukua.